

Տարեկան 10 բուլբուլ, վեց ամիսը 6 բուլբուլ, երեք ամիսը 3 բ. 50 կ., ամիսը 1 բ., հատուկ 5 կուլբուլ:
Բաժանորդ գրեւում են թիֆլիսում միմիայն խմբագրատանը:

Խմբագրութեան հասցեն Тифлисть. Редакция «Норъ-Даръ»
կամ Tiflis. Redaction «Nor-Dar».

Խմբագրատանը բաց է ամեն օր (բացի տոն օրերէն) ժամը 9-էն մինչև 2-ը: Յայտարարութիւնները ընդունուած են ամեն յերգունքով:
Յայտարարութիւնները բաժին 2 կ., ընկալմանը համար կրկնապատկել:

ԲՈՎԱՆՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Առաջին որդիդ.— Խնայիցն է, որ մեր հանրագումարը դործերը չեն աճողուում:
Քրոնիկոն.— Լուրերը: Նամակ խմբագրութեան: Բաւարիայի Լիւդվիգ ա. թագաւորի ծննդեան հարկաբանակը (կերջ): Աղջիկները միշտ զգային առնատուրը (կերջ):
Թղթակցութիւններ.— Ստիֆերուայր:
Խառն լուրեր:
Երեկոյեան հետադիւրեր:
Տեղեկատու:
Յայտարարութիւններ:

Թիֆլիս, 19 ապրիլ 1889

ԻՆՉԻՑԷ Ե, ՈՐ ՄԵՐ ՉԱՆՐՕԳՈՒՏ ԳՈՐԾԵՐԸ ՉԵՆ ԱՋՈՂԻՈՒՄ

Մեր հասարակական շատ գործերը որ չեն աճողուում, այդ ներառեցն է, որ մենք զուրկ ենք, եթէ կարելի է ասել, հասարակական առաքինութիւններէ: Համեմատելով իրենց զգացումը, հասարակական, ընդհանուրին վերաբերեալ միտքը, խմբովին, ընկերաբար, միասին գործելու հակումը, ընդհանուրի շահերի գիտակցութիւնը մեզ պակասում են:

Դրա համար է, որ մեր մէջ հասարակական, ընդհանուրի շահերին նուիրած հաստատութիւններ գոյութիւն չունին, իսկ եթէ ունին, նրանք էլ թուով շատ քիչ են. աննախանձելի է նրանք դրութիւնը: Դրա համար է, որ մեր գաղութական գործը նոյն իսկ արդի շրջանակում կաղում է, նրա համար է, որ մեր մասուլը դժուարութեամբ է պահպանուում, նրա համար է, որ ամբողջ հայոց ազգը մի թատրոն, մի դերասանական կանոնադր խումբ չունի, թէպէտև աշխարհին շուրջը ցրուած տաղանդաւոր հայ դերասաններ և գերասանահներ եղել են և կան, թէպէտև ընտիր երգիչներ եղել են և կան: Որքան մեզ յայտնի է, Ռուսիայի դերասանական խմբերումն իսկ ասելի ազգով հայ դերասաններ կան, որոնք աշտուղութեամբ գործում են ռուսական բեմերի վրայ:

Ասացինք, որ հայերը հասարակական առաքինութիւններին զուրկ են. բայց գրանով չենք ուզում ասել, որ նրանք ընդհանրապէս առաքինութիւններին և այն ամեն բարեմասնութիւններին զուրկ են, որ գտնուում ենք մենք ուրիշ աւելի մեծ ազգերի մէջ:

Հայ մարդն իբրև առանձին անհատ վերցրած, օժտուած է նոյն բարեմասնութիւններով, նոյն առաքինութիւններով, նոյն ընդհանակութիւններով, ինչ որ մենք գտնում ենք օրինակ ֆրանսիացու, գերմանացու, անգլիացու մէջ. բացի այդ հայ մարդն ունի այն-

պիտի լաւ կողմեր, որոնց օտարները կարող էին նախանձել:

Հենց մեր ցան էլ այն է, որ հայերն իրենց բոլոր անհատական բարեմասնութիւններով, առաքինութիւններով և ընդհանակութիւններով հանգրծ, միասին, ընկերաբար, խմբովին ընդհանրութեան համար բան չեն կարողանում շինել, շինածն էլ չենք բան է լինում և անհատատ: Եւ այդ, ինչպէս վերև ասեցինք, նրանց է, որ հային պակասում են հասարակական առաքինութիւնները: Վերցրեք իւրաքանչիւր հային առանձին, կը տեսնէք, որ նա խելօք է, նա լաւ դատում է, նա մինչև անգամ մանր, մասնաւոր գործերում շատ խորամանկ է. բայց այդ խելօք հայերին հաւաքեցէք միասին, որ հաւաքական, միաբան ուժով գործեն ընդհանուր գործի համար, այն ժամանակ կը տեսնէք, որ խելքը պակասում է, դատողութիւնը աղաքական է, երեխայի չափ միամիտ, բերանը բաց, գաղտնիք պահելու անկարող է, առաջին պատահած քուրդը կը խաբէ նրան:

Խօսեցէք հայերի հետ և կը տեսնէք, որ իւրաքանչիւր հայ պատուասէր է, ծառայել ամենակն չէ սիրում, աղա է, բայց միասին առած՝ արժանապատուութեան քգգացմունք չունին, ստրուկ են...: Որպէս զի մեր հասարակական գործերը առաջ ընթանան, հանրօգուտ հաստատութիւններ գոյութիւն ստանան, բազմաճան և արդիւնաւոր լինին, պէտք է որ մեր ժողովրդի մէջ ընկերաբար գործելու հոգին մշակել, հասարակական, ընդհանուրի վերաբերեալ միտքը զարգացնել:

Պէտք է վերջապէս առանձին ուշք դարձնել հասարակական առաքինութիւններին մշակման վրայ, քանի որ եսական արգէն հայերի համար բնածին է:

Հասարակական առաքինութիւնները մեր ժողովրդի մէջ մշակելու կոչուած են եկեղեցին, դպրոցը, հասարակական հաստատութիւններն և ընկերութիւնները, մասնաւոր պարբերական մամուլը, որ աղտամտութեան լոկ տնով նախապաշարուած՝ չարաչար մեղանչում է և՛ այդ կողմին իւր կոչման դէմ:

Ք Ր Ո Ն Ի Կ Ո Ն

Որպէս հաւատարի լուր հաղորդում են, որ Պարսից Օղտապախա Շահը Հինգշաբթի 19-ին, Հին-Նախիթի-կը կրկն ասորի 29-ին, Հին-Նախիթի-կը կը լինի ասորի 30-ին, իսկ

մայիսի 1-ին կը լինի Երևանում, 2-ին Դիլիջանում, 3-ին Աղստաֆայում և նոյն օրը Երեկոյեան մութը չլուսած թիֆլիսում: Նորին Մեծութիւնը հրաւիր է ստացել Մեծ Իշխան Միխայիլ Նիկոլայիւի օրսի գնալու Մեծ Իշխանի Բօթօմի կալուածքը: Մայիսի 5-ին Նորին Մեծութիւնը դուրս կը գալ թիֆլիսից, ուր մի քանի ուսումնարաններ իր կայելէ և 6-ին կը լինի Վաղարշապատում: Շահի համար Մօսկուայում իշխանելու համար նշանակուած է Կրիմի պալատը, իսկ Պետերբուրգում՝ Չմիրային պալատի մի մասը, որ Նիւա դուրի վրայ է նայում: Նորին Մեծութեան ընդունելու համար պատրաստութիւններ են տեսնում նաև ուրիշ պետութիւնները, որոնց ներկայացուցիչներ Ռուսիայում գլխավորելու են նրան: Մասնաւոր առանձին կարգադրութիւն է ստացել իւր կառավարութիւնից Պետերբուրգի անգլիական դեսպան Կոնստանտին Կոնստանտինովիչը, որին Լօնդոնից առանձին պնդադրական է ուղարկուած Շահին առանձին չփոխութեամբ ընդունելու համար:

Բայց Նորին Մեծութեան առանձին չփոխ ընդունելութիւն սպասում է, և ի՞նչ հաւատարմութիւնները հաղորդած լինի, Ֆրանսիայի մայրաքաղաք Պարիզում, ուր Ն. Մեծութիւնը լինելու է յունիսի մէջէն: Եւ յատկապէս գիտում է այցելելու համալսարանից ցուցահանդէսը: Ի պատիւ Շահին Նիսիանի պալատում փառանքով տօնախմբութիւններ պիտի կատարուին, նոյնպէս նաև Էժետել Դե Վիլլէ-ում, անգլիական գնդի զօրավար ամին մի քանակաւի սափնին կարծ պիտի պահանջէ 10 բուլբուլ, իսկ միւս մասերում ամին մի քանակ սափնին 2—5 բուլբուլ, նայելով տեղի յարմարութեան:

Նոյն-Էդգին Շահը ծնուած է 1829 թուին և իւր հօր՝ Մահմեդ-Շահի կենդանութեան միջոցին Քարախանի էր անդրում խանի հետ, որը բաւական դարձաւ և զէպի երկուական լուսաւորութիւնը բարեկամարար վերաբերուող մարդ էր: 1837 թուին, երբ ի Տէր Տանդուկեալ Նիկողայոս Ապալը Վովկան դաւով այցիւն և Երևան, պարսից Մահմեդ-Շահը մի զետեղութիւն ուղարկեց իւր հարսան կրկին պիտի այդ զետեղութեան մէջ էր նաև ութնամյա Նասր-Էդգինը Պ. Ն. Բօգրանովիչը պատմում է, որ Նիկողայոս Ապալը պարսից մանուկ թագաւորանդին իւր ծնկան վրայ առնելով ասել է. «Ես էլ քո հայրն էլ թագաւոր եմ, իսկ իւրոր թագաւորները երբեք ինչ են, ուրեմն ես քո հօր կըլայն եմ»: Ապա ինչ նրան ընծայել է մի թանկագին մատանի և չորհել է Անդրկասպիան ժողովուրդին Նասր-Էդգինը տան ու թողարկում էր, որ 1848 թուին հոկտեմբերի 2-ի գիշերը, թէ՛ լանի ուսաց դիպան Երևանի քաղաքում լինելու էր, իսկ ինչ Մահմեդ-Շահը յանկարծամահ է եղել և նրա մի քանի սղղականները մտադիր են դա՛նք իւրեւ թէ՛ լանի ուսաց առաջին-պատու Անիկովը գիշերը ժամը 1-ին իւր հետնորդներին հետ, հանդիսաւոր համազգեստներով մտնում է Նասր-Էդգինի պալատը և պահանջում է, որ նրան դարձնեն Փաղը ինչ տաճարում լինի յետոյ, դարձնելու են ժամանակին, որին Անիկովը իւր կայսրի կողմից շնորհաւորում է նրա դահ բարձր:

Խմբագրութեան հաղորդում է, թէ ինչ է լինում թէ՛ լանի ուսաց Նոր շահը չուտով կարմած գնդով, ուսաց պալատներին ի հետ, Քարախանի ուղևորում է թէ՛ լանի և ճանապարհին ջարդում է գահին թիկնածուներին մինչև դրբը և անուհիս հաստատուած գահին վրայ: Պարսից ներկայ շահը երկու անգամ ուղևորել է Նիւապա. առաջին անգամ 1873 թուին, իսկ երկրորդ անգամ 1880 թուին, որի միջոցին այցիւն նաև մեր հնադարեան Սրբախայր Եջմիածին, ուր, այժմ, ի Տէր հանգուցեալ, Գեորգ Կ. կաթողիկոսը չփոխ ընդունելութիւն արեց:

Թիֆլիսում կայանալից Կովկասեան գիւղատնտեսական ցուցահանդէսի Կարգադրիչ Յանձնաժողովը դիմելով խմբագրութեան, խնդրում է հրատարակել «1889 թ. Կովկասի ցուցահանդէսի Կարգադրիչ Յանձնաժողովը սրանով յայտարարում է, որ որոշած է ցուցահանդէսին մասնակցողներին առանձին պալատներ տեղադրելու և ինչպէս ծաղկանոցի բաժնում, որ գետեղուած է գլխաւոր շինութեան առաջ, նոյնպէս և ցուցահանդէսի հրապարակի միւս մասերում: Ցուցահանդէսին մասնակցողներին առանձին պալատներ չեն կառուցուած, այլ տեղադրուած են ինչպէս ցուցահանդէսի հրապարակի միւս մասերում: Ցուցահանդէսին մասնակցողները, պէտք է մինչև յունիսի մէջը յանձնաժողովին ուղարկեն իրենց յայտարարութիւնը, ուղարկելով նաև պալատներին ճակատը և յայտարարելով ցանկացած դեմքի չափը:

Միևնոյն ժամանակ Յանձնաժողովը յայտնում է, որ տեղի համար ծաղկանոցում ամին մի քանակաւի սափնին կարծ պիտի պահանջէ 10 բուլբուլ, իսկ միւս մասերում ամին մի քանակ սափնին 2—5 բուլբուլ, նայելով տեղի յարմարութեան:

Կիրակի, ապրիլի 16-ին կայացաւ Թիֆլիսի առևտրական բանկի բաժնետէրերի ընդհանուր ժողովը, բանկի անդեալ 1888 թ. հաշիւը հաստատուելու և նոր պաշտօնակառար անձեր ընտրելու համար: Հաշիւը հաստատուեց. երևում է, որ անցեալ տարի 221,931 բ. 28 կ. դուա արդիւնք է ստացուած. դիւղէտ մնաց 15,30/0 կամ 30 բ. 60 կ. ամին մի բաժնի համար, Դաղտնի քուէարկութեամբ բանկի խորհրդի անդամ ընտրուեցան Ա. Յ. Մանթալեանը, Կ. Մ. Ա. լիխանեանը, Կ. Մուխամեդեանը, Կ. Գուրգենեանը և Զ. Դաւիթեանը: Վերադիմելի յանձնաժողովի անդամ ընտրուեցան Ա. Մ. Քամախեանը, Յ. Պապուրը և Գ. Արարատիկին:

Ներկայումս Թիֆլիսում, բացի Երևանի և Գանձակի նահանգապետներից, գլխաւորում են նաև Բաղրի նահանգապետ Կ. Բաղրի, Բուխարայի նահ. Գրոմանը և Չաղհատանի չրջանի կառավարիչ իշ. Ջաւադաձէն:

Ատում են, որ Անդրկովկասեան երկաթուղին կառավարութեան ստանձնելու համար Թիֆլիս կը գալ չուտով ֆինանսների մինիստրութեան տարիքները զեպարտամենտի խորհրդի անդամ Վ. ի. Կովկասեան:

Արդէն ընթերցողներին յայտնի է, որ իշ. Բէշուրեանը պ. Տէր-Աստուածաբանից հետ գրաւ էր Եկել վերջինիս

ընտրութեան միջոցին ստանալիք սնքութեան ընտրութեան մասին, բայց որովհետև անհամաձայնութիւններ էին ծագել, ուստի գործը հաշտարար դատարանի ընկաւ, ուր քննուելուց յետոյ որոշուեց գործը յանձնել միջնորդ դատարանի Միջնորդ դատարանն որոշել է՝ յիշեալ գրաւը արդարև կայացել է. բ. պ. Տէր-Աստուածաբանից գրաւը տանու է տուել. Զ. Գրաւի դուամբը վկաների չիօթելու պատճառով պ. Տէր-Աստուածաբանից պահանջը տաւը բուրլի իշ. Բէշուրեանի օգտին: Իշ. Բէշուրեանը տաւը բուրլին նուիրել է Սիբիր պարտուողների մանկահասակ զաւակներին պատուարանին:

Մեզ գրում են հետևեալը.— Կիրակի, ապրիլի 23-ին, Թիֆլիսի ժողովարանի դահլիճում բժ. Աւետիք Բարայանցը անելու է մի հրապարակական դասախոսութիւն Թաթարի մասին Նիկիւլ ժամանակակից է և հետաքրքրական: Դասախոսութիւնը բաղկացած կլինի երկու բաժնից. առաջին բաժնի բովանդակութիւնն է. — դասախոսութեան նիւթի ընտրութեան շարժառիթները, բարակացաւ-թաթարաւ դիպիւղ (փոխադրական) հիւանդութիւն է: Այս բանի ապացոյցները ա) ուսումնական փորձառութիւնները, ա) այժմեան բժիշկները աւորապ զիտուողութիւնները և վիճակագրութիւնը, գ) նաև Իմէթ Թիպի ժողովրդական փորձից: Այս վերջինից ամենից բացատրութիւնը: Իսկ երկրորդ բաժնի բովանդակութիւնն է. — Թաթարաւ ժառագայկան է, հարկաւոր է նրա համար առանձին տրամադրութիւն: Նախկին և այժմեան հայեալքները դիմադրանութիւնը բարակացաւ-թաթարի մասին:

1) Այդ հիւանդութիւնից խուսափելու եղանակը մինչև յայժմ ընդունուած միջոցներ:

2) Առաջնակարգ կամ ներգործական նախախնամող միջոցներ. ա) հիւանդի արտաթորութիւնները դէմ, բ) կենդանիների «զգոյնացաւ» դէմ:

3) Թաթարաւ բուժելի թէ անբուժելի հիւանդութիւն է: Պարիլի համաժողովի որոշումները: Ի՞նչ յոյսեր կարող ենք ունենալ բարակացաւ-թաթարաւ մարդկութեան միջից փոքր առ փոքր արմատախիլ անելու: Վերջապէս:

Ի նշանում իւրեւնայով այն հանգամանքը, որ դասախոսութիւնը բարեկարգականը պատակով է, պէտք է յուսալ, որ սիրով կը յաճախեն այդ դասախոսութեան և դրանով նպաստած կը լինին մի բարի գործի:

Կովկասեան ու Անդրկովկասը քանի զընում, աւելի և աւելի գրաւում է օտարազգի բնակիչների ուղղութիւնը:

*) Մի քան եւ չնդ ուղում առանց յիշատակութեան թողելն այս հանդիսաւոր գտադր խանդավարուցն էր որ վերելք վիճխար վիշապի վերադարձին խանդեցին վիշապի ընդին ժայթքող մուրի, խորնեցին եւ կապառաճ ըսկեցին զէս ու զէն վազել, վայր ձգելով իրենց վրայ բազմեցուցին, ժողովուրդը տառապիւհարս սնկեց խնունդն, ունանք սկսում էին իրելքին զանախելով ժողովուրդն հայ ու հոգ անել, բայց օնմով փոքրն աւելի մեղք էին քան անմիտ ամբողջը, չստիպեց վերադարձեցան եւ ունանք էլ մուսան, բայց ո՛ր ինչ վիշերէն էին դառնաւ, այլ մարդին միմեանց ոտի տակ տալով եւ կոխուտելով— իսկ լրացողներն իրենց ստիպութեան խնամումս, չափազանցած լուրեր չբաւարարեցինք մահաւանդ արտառահման լրացմանը, որոնցից մինը զրեւել, ինչ ինչ վիշեր փախան մահաւ ծաղիկախան աչկին, ուր իբրեւ ինչ ահալին բալունք ինչ կար, այն էնչ արեաւ—մի մարդ անցած վարդ, զի համարաւ րովանդակ Միւնեսկըն մտա մի քանի հարկեր հազար հոգի բոլորն էլ հանդիսին էին մասնակցումս

կան համարեա բոլոր եպիսկոպոս-
ներն և բազմաթիւ ազնուական-
ներն ներկայութեամբ բացուեց
կաթոլիկական համագումարը: Հա-
մագումարն նախագահ ընտրուած
է գաղտնի խորհրդական գրաք
Բլոմեն: Համագումարը որոշեց —
Պապին ուղարկել շնորհաւորական
մի հեռագիր, որի մէջ ըողոքում
են պապին հողային տիրապետու-
թիւնից զրկելուն դէմ և պահան-
ջում են, որ պապը կատարեալ
տիրապետական իրաւունքներ վա-
րելէ: Շարունակեցրը և Սեմբրատո-
վիչը շնորհաւորական հեռագիր-
ներ ուղարկեցին:

ՊԵՏԵՐԲՈՒԳԻ ԲՈՐՍԱՆ
18 Ապրիլ 1889 թ.

1. Եղեւ 93¹/₂ ռ., 93.30 ռ., 93¹/₂ ռ.
Բերքը 45.82 ռ., 45.7 ռ., 45.82 ռ.
Համարը 87 ռ., 36.95 ռ.
Պարտականութիւն 7 ռ. 49 կ. սակ.
Մար. կուսն 149¹/₂ ռ. — կ. սակ.
Արտ. 1 ռ. 13 կ. սակ.
Բարսալէն զեւ 5¹/₂ ռ. 6¹/₂ ռ.
Պետական 5¹/₂ տոմս.

1-ին շրջանի 99¹/₄ ռ. — կ. զն.
2-րդ 99¹/₄ ռ. 37 կ. զն.
3-րդ 99¹/₄ ռ. — կ. զն.
4-րդ 99¹/₄ ռ. — կ. զն.
5-րդ 99¹/₄ ռ. — կ. զն.
6-րդ 99¹/₄ ռ. — կ. սակ.

Ոսկի փոխառու-
թիւն 1889 թ. ռ. — կ. սակ.
4¹/₂ տոմս 85 ռ. — կ. սակ.
100 և 1000 ռ. արեւելեան փոխառութեան
5¹/₂ տոմսեր.
1-ին շրջանի 100 ռ. — կ. զն.
2-րդ 100¹/₄ ռ. — կ. սակ.
3-րդ 100¹/₄ ռ. — կ. սակ.
Առաջին 5¹/₂ շրջանի փո-
խառութեան 270 ռ. — կ. սակ.
2-րդ 242¹/₄ ռ. — կ. զն.
5¹/₂ ռ. Եւրոպ. 102¹/₄ ռ. — կ. սակ.
Ոսկի Եւրո 1883 և 1884 թ. 169¹/₄ ռ. զն.
148, 87 ռ. սակ.

Թիֆ զաղ. վարկի ընկեր.
Եւրոպ. ռ. — կ. սակ.
Պետական բանկի
Երկաթուղու ընկ. ռ. — կ. սակ.
Ազնուակ. հող. ընկ. ռ. — կ. սակ.
Կի գրաւ. թղթեր ռ. — կ. սակ.
Բարսալէն արտադրութիւնը հաստատուն է:

Թմրադիր-հրատարակիչ
ՍՊԱՆՆԱՐ ՍՊԱՆՆԱՐԵԱՆ.

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

Հայուհայ Բարեգործական Ընկերու-
թեան վարչութիւնից ստացել ենք հե-
տեակ հաշիւը հրատարակելու համար. —
«Հաշիւ երկամսից»
Հայուհայ Բարեգործական Ընկերու-
թեան, Թիֆլիսում ակտիւ մարտի 1-ից
1888 թ. ցլ-ն մարտի 1889 թ.

Մուտք

- Անցեալ քաղաքային հասցած է՝
1) Տոկոսաբեր արժէքաւոր-
ներ ի գումարի . 8768 ռ. 84 կ.
2) Ընթացիկ հաշիւ Առե-
տական բանկում 2700 » 53 »
3) Առձեռն գրամ . 74 » 64 »

Գումար 11544 ռ. 1 կ.

- Սոյն քաղաքային հասցած է՝
1) Նուիրաբերութիւններ՝
Պ. Կարապետ Մուրաֆեանից ի յի-
շատակ հանդուցեալ գումար իւրոյ Գա-
րսալէի մի հատ Թիֆլիս ք. փոխառու-
թեան տոմսակ արժողու-
թեամբ 1000 ռ. — կ.

Պ. Բաղդատ Ալիբեկեա-
նից ի յիշատակ հանդուցեալ
կողոր իւրոյ Յարութիւնի 100 » — »
Ձեռամբ Շաքարեղացեա-
կեղեցւոյ միական Շմառն
քահանայի Տէր-Բարսեղեանց,
ի յիշատակ հանդուցեալ
Նատալիայի Ղարաբախ-

- զեւանց 25 » — »
Բարեկրօն կոյս Հոփիսի-
մէ Թայրեանից 10 » — »
Անյայտ անձինքներից 6 » 49 »
2) 159 իսկանյան անդամ-
ներից 954 » — »
6 մշտական անդա-
մից 600 » — »
3) Պարահանդիսից . . 872 » — »
Ներկայացումից . . 225 » — »
Պ. Բարառմանի գառա-
խօսութիւնից 70 » 10 »
4) Տոկոսիք ընթացիկ հա-
շուից 58 » 60 »
Տոկոսիք կարծեսներից 458 » 14 »
5) Արեւել. ո. Նոյն Եւրոպ. քաղաքի՝
Աշակերտութիւնի ձե-
ռագործի վաճառումից 264 » 75 »
Ներսիսեան հողերը զըզ-
րոցի հողաւարձութիւնից 19 » — »
Աշակերտութիւնից ու-
սումնական պիտոյքների
վճար 35 » 87 »
6) Կար ու ձեռն դպրոցի
արդիւնք 314 » 45 »

Գումար 5013 ռ. 40 կ.
Բոլորը 16557 ռ. 41 կ.
Եւ զ

- 1) Դիւանական և մանր
ծախսեր 103 ռ. 5 կ.
2) Նուիրաբերութեան
ձեռքով երկու օրիորդնե-
րի ուսման վաճ. 75 » — »
Զրկիւնանց եկեղեցւոյ
ուսումնարանին 50 » — »
Զորահանքին և Ձատկին
բաժանուէրաւ չքաւոր ըն-
տանեաց 207 » — »

Օժանդակութիւն մատ-
նաւոր անձանց 10 » — »

- 3) Ա. Նոյն եկեղեցւոյ
դպրոցի պահպանու-
թեանը 2107 » 65 »
4) Սոյն դպրոցի շինու-
թիւնը կրակից ապա-
հովելու ծախսը 44 » 42 »
5) Կար ու ձեռն դպրոցի
պահպանութեանը 1359 » 49 »

Գումար 3956 ռ. 57 կ.
Ընկերութիւնն ունի՝

- 1) Տոկոսաբեր արժէքաւոր-
ներ 10268 ռ. 84 կ.
2) Ընթացիկ հաշիւ առե-
տական բանկում 1958 » 60 »
3) Առձեռն գանձարա-
նում գումար է . . 373 » 40 »

Ընդամենը 12600 ռ. 84 կ.
Բոլորը ի միասին 16557 ռ. 41 կ.
Բացի արանից Ընկերութիւնն ունի
երեք հատ օսմանեան արժանիք զրամ
և դպրոցական կահ կարասիք ու այլ ի-
րեւէնները:

Վովկասի զինուորական չրջանի նա-
հանգական ինժեներային վարչութեան
մէջ (Թիֆլիսում) ապրիլի 22-ին աճուրդ
է նշանակուած Թէմր-Պան-Նուրայի,
Ղաւրի, Խոնդալի, Մոտոյիլայի,
Պրօքորովիչի, Քոչար-Մաշիի և Բօտ-
լիի գիւղի գանազան շէնքերի վերանո-
ւորութեան գործին՝ 32,816 ռ. 51 կ.
արժողութեամբ: Մանրամասնութիւննե-
րը նոյն վարչութեան մէջ:

Նոյն օրը վարչութեան մէջ աճուրդ
է նշանակուած Խրամում և Բելը-Վիլ-
չում վերանորոգութիւններ անելու գոր-
ծը՝ 52,097 ռ. արժողութեամբ, կապա-
լով տալու համար: Մանրամասնութիւն-
ները նոյն տեղ:

Թիֆլիսի նահանգական ինտենդան-
տային վարչութիւնը յայտարարում է,
որ Թիֆլիսի զինուորական հիւանդանո-
ցից մինչև երկաթուղու կայարանը և
Միխայիլով կայարանից Արաբուսեան
և Սուրամի հիւանդանոցները Սուրամից Ա-
րաբուսեան տեղափոխելու համար ապ-
րիլի 20-ին աճուրդ է նշանակուած, այդ
նպատակով հորս ձեռն լուծով ֆուրգոն-
ներ պահելու գործը կապալով տալու
համար: Մանրամասնութիւնները նոյն
վարչութեան մէջ:

Թիֆլիսի գառական պալատում մայի-
սի 17-ին աճուրդ է նշանակուած Ձա-
րաթալայի չրջանի Ալիարազ գիւղում
գառական վարչութեան շէնք կառու-
ցանքի գործը՝ 9,424 ռ. 35 կ. արժո-
ղութեամբ, կապալով տալու համար:
Մանրամասնութիւնները իշ. կառավար-
չապետի կանցելիարայում:

Շամախու ոտորկանական վարչու-
թեան մէջ ապրիլի 27-ին աճուրդ է
նշանակուած (երեք օրից կոմսաճուրդով)
քաղաքի փողոցները 72 լոպտիներով
մինչև 1892 թ. յունիսի 1-ը լուսա-
րելու գործը:

Վաղեստանի նահանգական կանցե-
լիարայի շինարարական բաժնում ապ-
րիլի 30-ին աճուրդ է նշանակուած
(կոմսաճուրդով) եօթը գանազան տեղե-
րում կառուարներ կաշարաններ շի-
նելու գործը՝ 21,519 ռ. 57 կոպ. ար-
ժողութեամբ, կապալով տալու համար:
Մանրամասնութիւնները նոյն վարչու-
թեան մէջ:

Վոյ. Զին. Երջ. նահանգական ինժե-
ներային վարչութիւնը յայտարարում է, որ
ապրիլի 1890 թուին Վովկասի մի
քանի կէտերում վարչութիւնների վա-
սելիք մատակարարելու գործը կապա-
լով տալու համար աճուրդ է նշանակու-
ած: Մանրամասնութիւնները «Кав-
каз»-ի № 93-ում:

Վաղեստանի չրջանի զինուորական
նահանգական կանցելիարայի շինարար-
ական բաժնում մայիսի 17-ին աճուրդ
է նշանակուած գանազան շէնքեր կա-
ռուցանելու գործը՝ 112,487 ռ. 96 կ.,
կապալով տալու համար:

«Նոր-Պար»-ի Օրացոյց.

1889 թ. ֆ. Ապրիլ 30 օր. ՏՅՁԱ Հայկ. Թ.

- 20 Ն. ըկ. մի օր յինանց. — 1. 2. Ն.
Տ. մայիս 2. աշկանի 13.
21 Ու. զ. մի օր յինանց. — 1. 3.
Ն. Տ. մայիս 3. աշկանի մի.
22 Շ. զ. մի օր յինանց. — 1. 4. Ն.
Տ. մայիս 4. աշկանի մի. — Ս. զ. մի.
4 ժ. 54 վ. մուտք 7 ժ. 0 վ.
23 Կ. զ. մի (աշխարհամարան, կա-
նաչ կրակի) մի օր յինանց. — 1. 5.
Ն. Տ. մայիս 5. աշկանի մի.
24 Բ. զ. մի օր յինանց. — 1. 6. Ն.
Տ. մայիս 6. աշկանի մի.
25 Գ. ա. մի օր յինանց. — 1. 7. Ն.
Տ. մայիս 7. աշկանի մի. — Ս. զ. մի.
4 ժ. 50 վ. մուտք 7 ժ. 3 վ.
26 Դ. ա. մի օր յինանց. — 1. 8. Ն.
Տ. մայիս 8. Առ. ք. լ. — Անձրեա-
լին եղանակ.
27 Ն. ըկ. մի օր յինանց. — Մ. Ն.
Կ. թ. Մեծ Լ. Գեորգի Ալեքսանդրով-
չի. — 1. 9. Ն. Տ. մայիս 9. աշկա-
նի 20.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

«ԵՐԵՄԱՍԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԵՂ
ՔԵՐ»

Երառական գրուած՝ ծանոթանու-
թեամբ իրենց զրպին կապուած-
քը խանդարանների համար:

Հեղ. Գ. Լ. Երեմյան

ուսմանը հրատարակութիւն Գր-ի-
Գրին է 1 րուր.

Այս օգտուէտ գիրքը պարունա-
կում է իւր մէջ շատ իրատեսի,
թէ՛ ինչպէս կարող են ապաստել
հիւանդների փողոցեայ օտարի վե-
նատակար հիւանդանոցներից և վերա-
կանգնել խանդարուած ոյժերը և
աւողջութիւնը: Այս գիրքը թոյ-
լարարուած է Մոսկուայի գրադրու-
նական կոմիտէից:
Հրատարակութեան պահանջ է
Օտտո Ասպերգէ Եւ Լ. Երեմյան (Otto
Asperger Leipzig) (Մոսկուայի):
Օտարապարգայցիները ծանուար-
համար չեն վճարում:
(M.) 52—9

ԿԻՐԱԿԻ, ԱՊՐԻԼԻ 23-ին, Ժամը 12-1/2, Թիֆլիսի ժողովարանի դահ-
լիճում, ըթշկապետ Աւետիք Բարայեանը, լոգուա «Հայուհայ Բարե-
գործական Ընկերութեան», կը կարգայ մի

Գ Ա Ս Ա Ս Ս Ս Ս Ս Ս Ս Ս Ս Ս

«Թողախտի դէմ նախախնամող միջոցների մասին»:

Տեղերի գներն են՝ 1 ռ. 50 կ. 1 ռ. 50 կ. և 25 կոպէկ:
Տոմսակները ծախուում են Կեդրոնական գրավաճառանոցում և
Թիֆլիսի ժողովարանում:

(2) 2—1

Շուտով տպագրութեան կը լանձնուի
Ս Ր Ի Ն Գ Ի

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ

մի հատորը, որ բաղկացած կը լինի 150—200 երեսից. գրքը կը
տպուի մաքուր և շքեղ թղթի վրայ: Սկզբից ստորագրուողների հա-
մար գինն 50 կոպէկ է: Ցանկացողները կարող են գինը այս հաս-
ցեով. Шляхерн (Тиф. губ.) Армакн Меграбнн.

5—3

VÉRITABLE BÉNÉDICTINE
ԻՍԿԱԿԱՆ ԲԵՆԵԴԻԿՏԻՆԻ ԼԻԿԵՐ
Ֆրանսիայում Fécamp-ի արքայութեան
Գերագանց, կազմողի, մարտիրոսեան օգնող և ախոր-
ժակ զարեցեղ
ԲՈՒՐ ԼԻԿԵՐՆԵՐԻՑ ԱՄԵՐԱԿԱՆԸ.
Ամեն անգամ պահան-
ջել քառանկուն թղթանի-
շը շին երեւում գլխաւոր
տեսի ստորագրութեամբ:
Իսկական Բենեդիկ-
տեան (Bénédictine) լիկեորը գտնուում է բոլոր քաղաք-
ներում՝ միջոցների, մրգեղէնի, գինու և այլն ամենալաւ
վաճառանոցներում:
(M.) 18—18

Խոնարհաբար դիմում եմ այլ և այլ քաղաքներում

„ԾՈՎԻՆԱՐ“

Գրքայից ստացող յարգելի անձերին, որ շատպէս առաքելու ինձ
վաճառումից ստացած փողերը, որպէս զի կարող լինեմ մինչև առա-
ջիկայ լուծիս

„ԵՐԿՈՒ ԱՂԲԵՐԱՅԵՂ“

Խորադրով հէքիւթը տպագրութեան տալ:

Հասցէս՝ Чрезъ Бѣл. Ключъ, сел. Шляхерн. Уч. Каматянцъ Сар-
кнсу.
3—2 Ուս. Գամալեանց Ս.

„ԶՈՒՐ ՏԵՂԸ ՄԵԾ ԱՂՄՈՒԿ“
Կատակերգութիւն Վ. Շիֆտիլի 5 գործողութեամբ
Թարգմանութիւն Յ. ԼԱՍՏԵԱՆ.
Վաճառուում է Կենդրոնական գրավաճառանոցում և Զ. Գրի-
գորեանի գրախանութում:
Գինը 50 կոպ.
15—9

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

ԳԵՈՐԳ ԶՈՒՐԱՐԻ

- 1) Բարեգործներ.
2) Մի վարդի պատմութիւնը.
3) Մահտեսի Սարգիս.
4) Նա սպասում է գեռ.
5) Յիմար ոչխարներ.
6) Մոռացուած շուն:

ՎԵՊԵՐՆ ՈՒ ՊԵՏԿԵՐՆԵՐԸ

Մի հարստում ամբողջում

Գինն է 1 րուրի 50 կոպէկ:
(M.) 15—2